

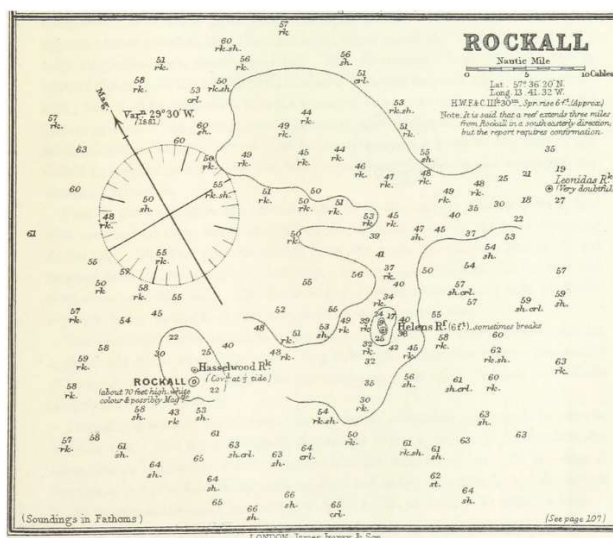
UNA ROCA AL MIG DE L'ATLÀNTIC

Dues-centes trenta milles a l'occident de la costa escocesa hi ha un territori minúscul de sobirania britànica, tot i que contestada per altres països. Es tracta de l'illot de Rockall, una roca que emergeix al mig de l'oceà. Aquest isolat escull te forma prismàtica, de una alçada sobre el nivell del mar de 17 metres i de 30 metres pel seu costat més llarg, semblant a un dit que s'aixeca reclamant ajut. En total 784 metres quadrats de no res, ja que és impossible l'assentament humà i poquíssims animals hi sobreviuen; mol·luscs, artròpodes i alguns ocells passavolants durant el bon temps; gavines, somorgollaires i mascarells. Ni tant sols els vegetals poden prosperar sobre les roques granítiques. Donada la seva situació geogràfica, el clima no ajuda gens a la supervivència dels éssers vius. Els vents furiosos són freqüents, la temperatura a l'hivern és baixa i la humitat molt elevada. Tant sols algunes herbes aconseguixen arrapar-se-li.

Vista de la cara sud de Rockall. Imatge: geograph.org.uk

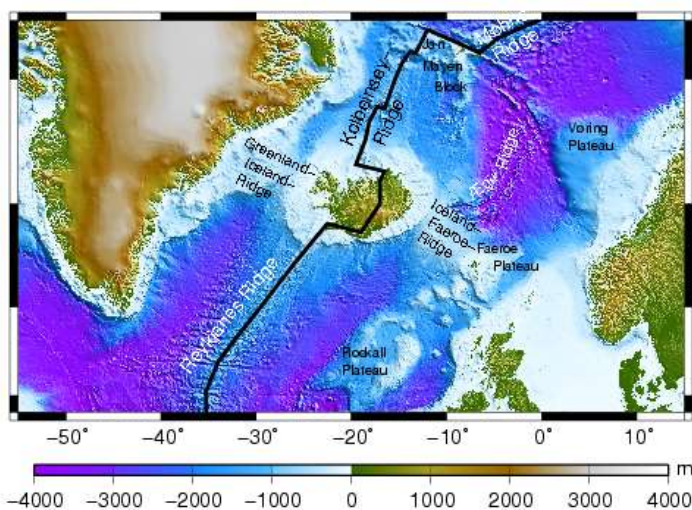
Però, ah!! La plataforma sobre la que es fonamenta l'illot, el *Rockall plateau*, d'uns cent cinquanta metres de profunditat de mitjana, té possibilitats de contenir gas natural i/o petroli, a més de ser un bon banc de pesca. D'aquí l'interès de diversos països d'aconseguir la seva sobirania.

Carta del segle XIX on es mostra la posició de Rockall

Fins el 1955 Rockall va romandre sense pàtria. No més se la tenia en compte per les desgràcies que ocasionava molt de tant en tant. En 1686 va fer naufragar un vaixell de nacionalitat incerta, sembla que espanyola o francesa. Probablement fou un pesquer basc. Es salvaren alguns tripulats que en un bot aconseguiren arribar a les costes escoceses. Seguiren uns quants naufragis més fins que en 1904 un vapor de passatge danès, el *SS Norge*, hi va embarrancar i posteriorment s'enfonsà. Hi hagueren víctimes, entre elles dones i nens, ja que la tripulació no va estar a l'altura de les circumstàncies i no va respectar el principi de *"les dones i els nens primer"*.

Sigui com sigui, el govern britànic hi va parat atenció i a més de posar-hi una senyal lluminosa de seguretat va reclamar la sobirania de l'illot i dels esculls propers.

Situació de la plataforma Rockall

No va ser, però, fins 1955 quan les Nacions Unides acordaren concedir la sobirania del penyal al Regne Unit, tot i les reclamacions de Irlanda, Dinamarca i Islàndia que volien part del pastís. El cas és que es troba clarament fora de les aigües jurisdiccionals de qualsevol estat i també fora de la zona d'exclusió econòmica (EEZ)¹ de tothom. La primera intenció dels anglesos era aconseguir un espai de sobirania on poder establir un cercle de 12 milles de radi d'aigües jurisdiccionals al voltant de la roca, per impedir que altres països (eren temps de guerra freda) poguessin implantar alguna mena d'observatori de vigilància contra les maniobres navals britàniques.

Al desaparèixer la situació de tensió amb la Unió Soviètica, els interessos passaren a ser econòmics, però amb 12 milles no en feien prou. El problema per ampliar la zona de sobirania era una resolució de les Nacions Unides que literalment diu que: *“Les roques que no poden sustentar vida humana o no tinguin valor econòmic per si mateixes, no podran ser considerades EEZ ni plataforma continental”*. No obstant, el govern anglès va tirar pel dret i en 1955 plantà la Union Jack al cim de Rockall (fets consumats), aconseguint posteriorment el reconeixement de l'ONU. Administrativament forma part d'Escòcia des de 1972. En 1976 el Govern Britànic va declarar 200 milles al voltant de la roca com a zona de pesqueria encara que posteriorment hi va renunciar, però no ho feu a la EEZ.

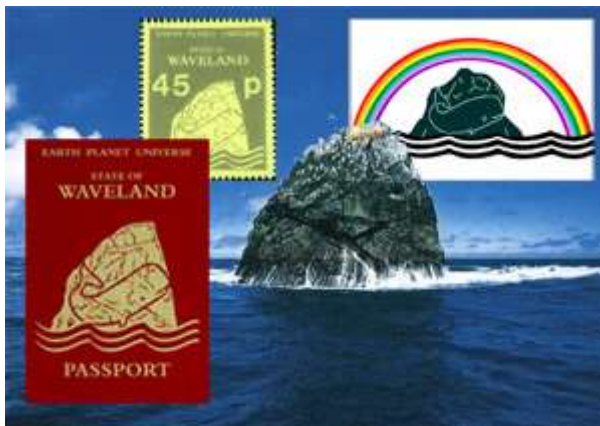
Varen seguir anys de disputes amb els irlandesos fins que en 31 de març del 2014 es signà un acord entre el Regne Unit i la República d'Irlanda que repartia equitativament la plataforma on s'assenta Rockall, quedant aquest en zona britànica.

Al possible valor econòmic de la plataforma com a jaciment de petroli o gas cal afegir-hi la pesca, realitat que avui és patent i on els científics reclamen control per una sobreexplotació que ha ultrapassat els límits de sostenibilitat.

Tot i ser un illot absolutament inhòspit, hi ha hagut persones que l'han habitat durant un curt període de temps. En 1985 un ex-membre dels SAS (cos d'elit de l'exercit

¹ Zona del mar on l'estat titular de la EEZ té preferència en l'aprofitament de recursos econòmics, però no té la sobirania. Sol ser d'una extensió de dues-centes milles mesurades en perpendicular a la línia base costanera propera. Ha d'estar aprovada per l'ONU.

britànic), expert en supervivència, hi va romandre durant cinc setmanes. Greenpeace també la ocupà durant uns dies en 1997, desplegant una gran pancarta i proclamant la seva independència com a nou microestat, anomenat Waveland, per tal de protestar contra les prospeccions petrolieres que es volien fer en les seves proximitats. Oferien la ciutadania del nou país a qualsevol persona que li prometés fidelitat. Es van inventar passaports, segells i bandera, però no varen tenir gaire èxit. El Govern anglès ni tan sols va reaccionar. Qui sí que ho va fer fou la climatologia que els expulsà en poc temps.

Segells i bandera de Waveland. Imatge:

wubira wordpress.com

L'últim intent de viure-hi una temporada el va protagonitzar l'explorador Nick Hancock. A l'estiu del 2014 s'enfilà al penyal amb la intenció de estar-hi seixanta dies per una causa benèfica, vivint en una mena de càpsula espacial que donava una minsa protecció. Els forts vents de més de força nou a l'escala Beaufort i un mar embravut escorçaren l'experiència a quaranta-cinc dies.

Nick Hancock al penyal i la càpsula-refugi. Imatge: theguardian.com/uk

Per si algú es decideix a nar-hi les seves coordenades són 57º 35' 46695" N i 13º 41' 14308" W. Cal que hi porti de tot. El Súper més proper es trova a més de dues-centes milles nàutiques a l'est, a Stornoway, Hebrides exteriors.

Joaquim Serra Bech

AGAM

Bibliografia

- Wikipedia
- The Guardian. www.theguardian.com/uk/2013/may/31/rockall
- www.grindtv.com/outdoor. Grindtv; acceded 18July 2014
- J.D.M. Gordon. *Scottish Association for Marine Science*
- Clive Simmons. Durham University. www.dur.ac.uk/resources/ibru/publications/symons.pdf
- Suárez de Vivero, Juan Luis *Los océanos. Medio ambiente, recursos y políticas marinas*. Ediciones del Serbal 2001